

Sygn. akt I C 188/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2023 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Magdalena Nagaduś

Sędziowie: Sędzia Marta Woźniak

Sędzia Edyta Żyła

Protokolant: Paweł Urbański

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2023 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. K. (1) - reprezentanta grupy, w skład której wchodzi: M. K. (1), E. B., H. C., M. C., J. D. (1), M. D., M. G., A. J., G. K., A. N., J. M. (1), R. W., K. O., A. P., E. D., M. P. (1), M. P. (2), M. R., B. R., A. S. (1), R. S., J. P., J. W., J. Z., M. Z. i S. Z.

przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. w likwidacji

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża strony powodowej kosztami procesu.

Sygn. akt I C 188/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 30 maja 2023 r.

Po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa M. K. (1) – działając jako reprezentant grupy, w skład której wchodzi: M. K. (1), E. B., H. C., M. C., J. D. (1), M. D., M. G., A. J., G. K., A. N., J. M. (1), R. W., K. O., A. P., E. D., M. P. (1), M. P. (2), M. R., B. R., A. S. (1), R. S., J. P., J. W., J. Z., M. Z. i S. Z. w pozwie skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. w likwidacji wniosła o rozpoznanie sprawy w postępowaniu grupowym i zasądzenie od pozwanej na rzecz każdego z członków grupy kwot po 370,38 zł tytułem pełnych udziałów znajdujących się na funduszu udziałowym pozwanej spółdzielni, a należnych im zgodnie z art. 125 § 3 ustawy prawo spółdzielcze.

W uzasadnieniu zgłoszonego zadania powódka wskazała, że pozwana spółdzielnia została powołana przez Zebranie Założycielskie w dniu 19 lutego 1990 r. Założycielami spółdzielni było 15 pracowników Zakładów Budownictwa (...) w K.. Spółdzielnia została zarejestrowana i wpisana do rejestru spółdzielni. W dniu 23 stycznia 1991 r. spółdzielnia nabyła niezabudowaną działkę za kwotę 193.350.000 starych złotych. Do 2007 r. pozwana spółdzielnia nie prowadziła żadnej działalności. W dniu 17 października 2007 r. Walne Zgromadzenie Spółdzielni dostosowało jej statut do obowiązujących wówczas przepisów, pozwana została wpisana do KRS, a liczba jej członków wynosiła 29. Wobec śmierci dwóch osób, na dzień otwarcia likwidacji, czyli 29 maja 2017 r. pozna miała 27 członków. Pozwana zaczęła

podejmować działania zmierzające do realizacji jej statutowego celu, jednak zadanie to okazało się zbyt trudne do realizacji, wobec czego walne zgromadzenie członków pozwanej spółdzielni podjęło uchwałę w sprawie zbycia nabytej w 1991 r. nieruchomości. W dniu 28 kwietnia 2016 r. pozwana zbyła nieruchomość za 1.440.000 zł. Poza tym na konto pozwanej została przekazana przez Urząd Miasta K. kwota 34.000 zł jako odszkodowanie za zabranie części posiadanej przez pozwaną spółdzielnię działki pod infrastrukturę drogową. Wszystkie środki zostały ulokowane w banku. Dnia 31 marca 2017 r. Walne Zgromadzenie Spółdzielni uznało, że wobec zbycia jedynej posiadanej przez pozwaną działki budowlanej dalsze bytowanie spółdzielni nie ma uzasadnienia gospodarczego i uchwałą nr 9/ (...) postanowiło wdrożyć postępowanie w kierunku likwidacji pozwanej spółdzielni, a następnie uchwałami nr 6/ (...) z dnia 25 kwietnia 2017 r. i nr (...) z dnia 29 maja 2017 r. postanowiło o przejściu pozwanej w stan likwidacji, zaś likwidatorem wyznaczona została M. K. (1). Kolejne uchwały zostały podjęte przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni w dniu 23 czerwca 2017 r., w tym m.in. uchwała zatwierdzająca sprawozdanie zarządu, sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. W dniu 21 lipca 2017 r. członkowie pozwanej spółdzielni podjęli uchwałę nr 6/ (...), zgodnie z którą przeznaczili 70% nadwyżki bilansowej, tj. kwotę 812.824 zł znajdującej się na funduszu zasobowym Spółdzielni na fundusz udziałowy. W dniu 5 września 2017 r. Walne Zgromadzenie, w którym uczestniczyli wszyscy członkowie spółdzielni, podjęło jednogłośnie uchwałę nr 6/ (...) o przeznaczeniu majątku pozostałego po zakończeniu likwidacji spółdzielni w ten sposób, że jego część została przeznaczona do równego podziału pomiędzy członków spółdzielni, a pozostałą część przeznaczyć na pokrycie kosztów niemożliwych do przewidzenia w dniu podjęcia uchwały. Uchwałą z dnia 19 lipca 2018 r. Krajowa Rada Spółdzielcza odwołała z pełnienia funkcji likwidatora pozwanej spółdzielni (...) i powołała likwidatora D. B.. Nowy likwidator uznał, że wszyscy członkowie spółdzielni utracili członkostwo z dniem 9 września 2017 r. na skutek wejścia w życie nowelizacji ustawy Prawo spółdzielcze, wobec czego nie zwoływał walnego zgromadzenia członków spółdzielni, a jedynie zebrania informacyjne. Z nieznanymi przyczynami proces likwidacji przeciągał się, mimo że pozwana nie miała wierzycieli. Członkowie spółdzielni wystąpili do likwidatora z żądaniem wskazania kwoty pozostałej po likwidacji spółdzielni oraz jej wypłaty w terminie 7 dni. W odpowiedzi likwidator odmówił wypłaty. W sierpniu 2019 r. likwidator spółdzielni dokonał wypłaty udziałów w wysokości po 400 zł dla każdego członka, czyli w kwotach wniesionych przez członków przy nabywaniu członkostwa, nie dokonał natomiast zwrotu pozostałych udziałów przekazanych uchwałą nr 6/ (...) na fundusz udziałowy.

Pozew – k. 3-16, pismo z dnia 14.02.2020 r. - k. 72-73, pismo z dnia 10.06.2021 r.

- k. 152-156.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu. Pozwana wskazała, że kwestionuje powództwo co do zasady i co do wysokości. W uzasadnieniu pozwana zarzuciła, że w przepisach ustawy prawo spółdzielcze, jak ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych brak przepisów, które stanowiłyby podstawę prawną domagania się przez członków wypłaty środków pieniężnych po przeprowadzeniu likwidacji spółdzielni, a w szczególności do pozwanej spółdzielni mieszkaniowej nie ma zastosowania art. 125 § 5a ustawy prawo spółdzielcze. Zdaniem pozwanej roszczenie powodów jest bezzasadne także z uwagi na wejście w życie w dniu 9 września 2017 r. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Na dzień 9 września 2017 r. członkom pozwanej spółdzielni nie przysługiwało żadne z praw, czy ekspektatyw wymienionych w art. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r., zatem powodowie z dniem 9 września 2017 r. utracili członkostwo w pozwanej spółdzielni. Ustawa nie przyznaje byłym członkom spółdzielni żadnego roszczenia wobec spółdzielni o podział środków z funduszu lub środków pozostałych po likwidacji spółdzielni. Byłym członkom spółdzielni przysługuje jedynie roszczenie o zwrot wniesionego udziału, , co przypadku powodów już nastąpiło.

Odpowiedź na pozew – k. 134-138.

W piśmie z dnia 10 czerwca 2021 r. powódka podtrzymując żądanie pozwu sprecyzowała, że jego podstawą nie jest art. 125 § 5a ustawy prawo spółdzielcze, gdyż powodowie domagają się od pozwanej dokonania wypłat pełnych udziałów znajdujących się na funduszu udziałowym, a należących się im na podstawie art. 125 § 3 ustawy prawo spółdzielcze.

Wniesieniu pozwu zmarła będąca członkiem grupy J. M. (2), po które spadek nabyli J. M. (1) i R. W.. Postanowieniem z dnia 7 czerwca 2022 r. sąd na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie w stosunku do członka grupy J. M. (3) i podjął zawieszony postępowanie z udziałem J. M. (1) i R. W. w miejsce J. M. (3).

akt poświadczenia dziedziczenia z dnia 11.05.2022 r. - k. 246-248, postanowienie z dnia 07.06.2022 r. - k. 262.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Powodowie byli założycielami Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K., spółdzielnia powstała w celu realizacji zamierzenia inwestycyjnego, a to budowy budynku wielomieszkaniowego na nieruchomości, która miała zostać w tym celu zakupiona. Na zakup nieruchomości miały być przeznaczone środki pochodzące z odpisu na fundusz mieszkaniowy pracodawcy powodów - Zakładów Budownictwa (...) w K.. Środki te w kwocie 220.000.000 starych złotych zostały przekazane na rzecz pozwanej spółdzielni wyłącznie w celu realizacji inwestycji mieszkaniowej. Za środki te w 1991 r. została zakupiona nieruchomość położona w K.. Po dokonaniu sprzedaży nieruchomości w 2016 r. środki ze sprzedaży w kwocie 1.400.000 zł zostały ulokowane na rachunku bankowym pozwanej spółdzielni i na lokatach terminowych. Część tych środków, w kwocie kilkuset tysięcy złotych, została dotychczas rozdysponowana na wydatki takie jak wynagrodzenie kolejnych likwidatorów, obsługa prawna, czynsz najmu, zakup materiałów biurowych. W momencie rozpoczęcia procesu likwidacji pozwana spółdzielnia nie miała żadnych zobowiązań poza bieżącymi takimi jak koszty prowadzenia rachunku bankowego i czynsz najmu.

Dowód: zeznania świadków D. B. – k. 256-257, M. K. (2) – k. 260, zeznania powoda M. K. (1) – k. 257, 539-540, zeznania członków grupy – k. 258-260, historia rachunku bankowego – k. 643-714, umowy – k. 355, 357,716-720, faktury VAT – k. 332-354, 721-744.

Zgodnie ze statutem Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. przedmiotem jej działalności jest zagospodarowanie i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, wynajem nieruchomości na własny rachunek i zarządzanie nieruchomościami na zlecenie. Członkiem Spółdzielni może być osoba fizyczna będąca pracownikiem lub byłym pracownikiem Zakładów Budownictwa (...) w K. względnie Przedsiębiorstwa (...) S.A. W K., jeżeli posiada pełną zdolność do czynności prawnych oraz spełnia jeden w warunków, a to: zgromadziła środki na wkład budowlany, względnie zaliczkę na wkład budowlany w ustalonej wysokości oraz objęła przynajmniej jeden udział, ubiega się o uzyskanie lokalu w drodze dziedziczenia, zapisu, licytacji albo umowy. Członkiem Spółdzielni może zostać również osoba małoletnia jeżeli uzyskanie członkostwa następuje w związku z przejściem praw do lokalu w drodze dziedziczenia, zapisu lub przeniesieniem tych praw przez rodziców, gdy małżeństwo ustało, a prawo było przedmiotem majątku wspólnego. Założyciele, którzy podpisali statut spółdzielni, stają się jej członkami z chwilą zarejestrowania Spółdzielni. Członek Spółdzielni zobowiązany jest do wniesienia wpisowego, udziału oraz wkładu budowlanego. Członek Spółdzielni zobowiązany jest zadeklarować co najmniej jeden udział. Wpisowe wynosi 400 zł, a udział 400 zł. Członka zmarłego wykreśla się z rejestru ze skutkiem od dnia, w którym nastąpiła śmierć. Zarząd nie może odmówić przyjęcia spadkobiercy na członka, jeżeli odpowiada on wymogom statutu. W przypadku ustania członkostwa na skutek przyczyn określonych w § 15 pkt 2-5 Statutu Spółdzielni byłemu członkowi lub jego spadkobiercy przysługuje, po rozliczeniu ze Spółdzielnią zwrot udziału i zwrot sum wpłaconych na wkład budowlany. Szczegółowe zasady obliczania należności z tytułu zwrotu wkładu budowlanego określa Walne Zgromadzenie. Rozliczenie z tytułu udziałów z byłym członkiem, względnie spadkobiercami zmarłego członka, powinno być dokonane na podstawie zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok, w którym członek przestał należeć do Spółdzielni, w terminie 3 miesięcy od daty zatwierdzenia tego sprawozdania. Do wyłącznej własności Walnego Zgromadzenia Spółdzielni należy m.in. podejmowanie uchwał w przedmiocie podziału nadwyżki bilansowej lub sposobu pokrycia strat i uchwalanie zmian statutu. Nadwyżka bilansowa z działalności Spółdzielni podlega podziałowi na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia.

Dowód: statut pozwanej spółdzielni – k. 527-539, 753-766.

Uchwałą nr 6/ (...) z dnia 25 kwietnia 2017 Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. uchwaliło przejście w stan likwidacji.

Dowód: protokół z obrad Walnego Zgromadzenia – k. 370, wypis z protokołu obrad Walnego Zgromadzenia – k. 577.

Uchwałą nr 7/ (...) z dnia 23 czerwca 2017 Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. w likwidacji zatwierdziło sprawozdanie finansowe za okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 maja 2017 r. Uchwałami nr 9/ (...), (...) i (...) z dnia 23 czerwca 2017 Walne Zgromadzenie Spółdzielni udzieliło absolutorium członkom Zarządu Spółdzielni (...), A. S. (2) i J. D. (2).

Dowód: protokół z obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia – k. 363-364, 569- 572.

W dniu 21 lipca 2017 r. Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. w likwidacji podjęło uchwałę nr 6/ (...), zgodnie z którą postanowiło przeznaczyć 70% nadwyżki bilansowej tj. 812.824 zł znajdującej się na funduszu zasobowym Spółdzielni na fundusz udziałowy jednocześnie postanawiając zgodnie z wymogami wskazanymi w § 46 ust. 1 pkt 5 Statutu Spółdzielni na funduszu zasobowym 30% kwoty nadwyżki bilansowej.

Dowód: protokół z obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia – k. 360-362.

Uchwałą nr 6/ (...) z dnia 5 września 2017 Walne Zgromadzenie Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. w likwidacji postanowiło, że pozostały majątek po zakończonej likwidacji Spółdzielni zostaje przeznaczony w części do równego podziału między osoby, która według rejestru członków na dzień postawienia Spółdzielni w stan likwidacji, tj. 1 czerwca 2017 r. były członkami Spółdzielni według wykazu stanowiącego załącznik do uchwały, a w części stanowiącej pozostała kwotę po dokonaniu wydatków na cele określone w punkcie 1. Też uchwały, przeznaczona została na pokrycie kosztów niemożliwych do przewidzenia w dniu odjęcia uchwały, a po ich pokryciu pozostała część przekazać na cele spółdzielcze lub społeczne.

Dowód: protokół z obrad Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia – k. 363-364, 574-576.

Pismem z dnia 10 grudnia 2019 r. M. K. (1), działając jako likwidator pozwanej spółdzielni, poinformowała Krajową Radę Spółdzielczą o zwołaniu na dzień 5 września 2017 r. Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółdzielni podając w piśmie porządek obrad.

Dowód: pismo z dnia 10.08.2017 r. - k. 574.

Pismem z dnia 10 grudnia 2019 r. powodowie, jako byli członkowie spółdzielni, wezwali likwidatora pozwanej spółdzielni (...), o podanie kwoty jaka pozostała po spłaceniu wszystkich należności w postępowaniu likwidacyjnym i jednocześnie wezwali do wypłaty należnej im kwoty.

Dowód: pismo z dnia 10.12.2019 r. - k. 61.

Pismem z dnia 19 grudnia 2019 r. działając jako likwidator Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. w likwidacji D. B. w odpowiedzi na wezwanie z dnia 10 grudnia 2019 r. poinformował powodów, że zgodnie z przepisami ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych nie są oni członkami pozwanej spółdzielni, gdyż utracili status członków w trybie wprowadzonym ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. W piśmie tym została również zawarta ogólna informacja na temat przebiegu postępowania likwidacyjnego pozwanej spółdzielni. Likwidator Spółdzielni oświadczył także, że odmawia powodom wypłaty żądanego przez nich majątku pozwanej spółdzielni.

Dowód: pismo z dnia 19.12.2019 r. - k. 63-64.

Pismem z dnia 23 czerwca 2021 r. M. K. (1), J. D. (1), E. D., J. B., M. C. i M. P. (1) zwrócili się do Likwidatora Spółdzielni o zwołanie walnego Zgromadzenia. Pismami z dnia 10 sierpnia 2021 r. i 11 sierpnia 2021 r. J. P., A. S. (1), R. S., M. P. (1), M. K. (1), M. R., J. B., E. D., A. N., S. Z., E. B., E. R., M. Z., M. P. (2), B. R., K. O., J. Z., J. M. (3), M. C., A. J., A. P., M.

D., J. W. i M. G. zwrócili się do Likwidatora Spółdzielni o przywrócenie ich członkostwa w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K. oraz o podjęcie czynności wskazanych w piśmie z dnia 23 czerwca 2021 r. Pismem z dnia 1 października 2021 r. M. K. (1), J. P., A. S. (1), J. D. (1), J. B., G. K. i M. P. (1) zwrócili się do Likwidatora Spółdzielni o pilne zwołanie walnego Zgromadzenia w związku ze złożeniem wniosków o przywrócenie członkostwa w pozwanej spółdzielni.

Dowód: pisma z dnia 10.08.2021 r. i 11.08.2021 r. - k. 402-415, 615-628, pisma z dnia 01.10.2021 r. - k. 420, 610, pismo z dnia 23.06.2021 r. - k. 421.

Pismem z dnia 3 listopada 2021 r. dziewiętnaście osób, działając jako członkowie pozwanej spółdzielni wezwało Likwidatora Spółdzielni o zwołanie walnego zgromadzenia.

Dowód: pismo z dnia 03.11.2021 r. - K. 608.

Pismem z dnia 31 maja 2022 r. działając jako Likwidator Spółdzielni (...) w odpowiedzi na pismo z dnia 10 sierpnia 2021 r. poinformował powoda M. K. (1), oraz pozostałe osoby, które złożyły wnioski o przywrócenie ich członkostwa w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K., że odmawia przyjęcia w poczet członków. W uzasadnieniu wyjaśnił, że kwestia uzyskania członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej jest jednoznacznie powiązana z posiadaniem określonego tytułu do lokalu znajdującego się w budynku pozostającego w zasobach spółdzielni mieszkaniowej, a osoby, które nie legitymują się prawami do lokalu wymienionymi w ustawie, nie mogą być członkami spółdzielni mieszkaniowej.

Dowód: pisma z dnia 31.05.2022 r. - k. 253, 421-449.

Według stanu na dzień 31 lipca 2019 r. na rachunku bankowym pozwanej spółdzielni znajdowała się kwota 702.033,53 zł. W tym dniu zlecono przelewy kwot po 400 zł na rzecz osób, które były członkami spółdzielni kwot po 400 zł tytułem zwrotu udziałów w pozwanej spółdzielni mieszkaniowej. Według stanu na dzień 1 lipca 2022 r. na rachunku spółdzielni znajdowała się kwota 486.272,59 zł.

Dowód: historia rachunku – k. 281–285, 383-386, 630-633, zestawienie operacji – k. 389-394, 636-641, zeznania świadka D. B. – k. 256-257.

W dniu 20 grudnia 2019 r. G. K. pokwitowała wypłatę kwoty 400 zł tytułem zwrotu udziałów w pozwanej spółdzielni mieszkaniowej.

Dowód: pokwitowanie – k. 286, 388, 635.

Powyższe ustalenia Sąd poczynił na podstawie dokumentów prywatnych które nie wzbudziły wątpliwości Sądu, co do ich autentyczności i wiarygodności. Strony nie zgłaszały zastrzeżeń co do prawdziwości i wiarygodności dokumentów, brak zatem było przesłanek do kwestionowania autentyczności i mocy dowodowej przedstawionych przez strony dokumentów.

Również zeznania wszystkich przesłuchanych osób – świadków, stron, w tym wszystkich członków grupy nie budziły żadnych wątpliwości do ich wiarygodności, gdyż nie było pomiędzy nimi sprzeczności, znajdowały też potwierdzenie w dowodach z dokumentów. W ustaleniach stanu faktycznego Sąd pominął zeznania aktualnego likwidatora pozwanej spółdzielni (...), który, jak sam zeznał, nie miał informacji o faktach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy z innych źródeł niż dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, zatem jego zeznania nie wniosły niczego nowego do ustaleń poczynionych w sprawie.

Na powyższą ocenę materiału dowodowego sprawy istotnie wpływa okoliczność, że stan faktyczny sprawy jest w zasadzie pomiędzy stronami bezsporny, spór sprowadza się natomiast do zagadnień prawnych.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo należy uznać za bezzasadne.

Powodowie wnieśli o zasądzenie na ich rzecz kwot po 370,38 zł tytułem pełnych udziałów znajdujących się na funduszu udziałowym pozwanej spółdzielni, a należnych im zgodnie z art. 125 § 3 ustawy prawo spółdzielcze. Zgodnie z tym przepisem w toku likwidacji spółdzielni z kwot pozostałych po spłaceniu wszystkich należności i po złożeniu do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne, dokonuje się stosunkowej wypłaty udziałów. Wypłaty tej nie można jednak dokonać przed upływem sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia wzywającego wierzycieli. Jest to regulacja szczególna (tak SN w wyroku z dnia 23 czerwca 1992 r., I PRN 27/92, OSNC 1993, nr 4, poz. 66; L.pł nr (...)), bowiem co do zasady roszczenie o zwrot udziałów powstaje po zakończeniu stosunku członkostwa w spółdzielni zgodnie z art. 26 § 1 prawa spółdzielczego, przy czym uszczegółowienie roszczenia członka spółdzielni o zwrot wpłat na udziały co do sposobu i terminu wypłaty udziałów byłego członka następuje w statucie spółdzielni.

W przypadku wszystkich członków grupy wygaśnięcie stosunku członkostwa nastąpiło z chwilą wejścia w życie nowelizacji ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2021, poz. 1208 z późn. zm.) dokonanej ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, ustawy kodeksu postępowania cywilnego oraz ustawy prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2017, poz. 1596), tj. z dniem 9 września 2017 r. Zgodnie z art. 4 ustawy nowelizującej „członek spółdzielni, któremu w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu albo prawo odrębnej własności lokalu oraz któremu nie przysługuje roszczenie o ustanowienie prawa odrębnej własności lokalu lub roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, traci z tym dniem członkostwo w spółdzielni”. Na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. żadnemu z członków grupy, jak też pozostałym członkom pozwanej spółdzielni nie przysługiwało żadne z praw lub ekspektatyw wskazanych w powołanym wyżej art. 4 tejże ustawy. Wygaśnięcie członkostwa w pozwanej spółdzielni było podstawą wypłaty na rzecz byłych członków kwot po 400 zł tytułem zwrotu udziałów w wysokości określonej w statucie pozwanej spółdzielni. Fakt wypłaty nie jest pomiędzy stronami sporny. Sporna jest natomiast kwestia członkostwa powodów w pozwanej spółdzielni i prawa domagania się kwot pochodzących ze środków zgromadzonych na funduszu udziałowym spółdzielni jako podlegających podziałowi w postępowaniu likwidacyjnym pomiędzy członków spółdzielni na podstawie art. 125 § 3 ustawy prawo spółdzielcze. Przepis ten, jako szczególny w stosunku do art. 26 ustawy, ma na celu ochronę wierzycieli, co oznacza, że jeżeli została otwarta likwidacja spółdzielni, to członek spółdzielni nie może już domagać się zwrotu udziałów członkowskich na podstawie art. 26 ustawy przed spłaceniem wszystkich należności spółdzielni i przed złożeniem do depozytu sądowego sum całkowicie zabezpieczających należności sporne lub niewymagalne. Dopiero po dokonaniu spłat i po złożeniu do depozytu sum zabezpieczających, następuje stosunkowa wypłata udziałów, co może skutkować wypłatą kwot niższych niż wysokość udziałów, w ten bowiem sposób członkowie partycypują w pokrywaniu strat spółdzielni do wysokości zadeklarowanych udziałów. Wysokość udziałów określa statut spółdzielni.

Członkowie grupy pismami z dnia 10 i 11 sierpnia 2021 r. zwrócili się do ówczesnego likwidatora spółdzielni z wnioskami o przywrócenie członkostwa spółdzielni. Wnioski te nie zostały uwzględnione, likwidator poinformował byłych członków spółdzielni, że odmawia przyjęcia ich w poczet członków. Członkowie grupy wnioskując o ponowne zaliczenie ich w poczet członków pozwanej spółdzielni powoływali się na utratę mocy obowiązującej art. 4 ustawy z dnia 20 lipca z dniem 19 czerwca 2021 r. na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 2020 r., sygn. akt K 3/19, w którym Trybunał Konstytucyjny orzekł, że przepis ten jest niezgodny z art. 58 ust. 1 w zw. z art. 31 ust 3. i w zw. z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Powołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego pozbawił mocy obowiązującej przepis, którego skutkiem była utrata przez członków grupy członkostwa w pozwanej spółdzielni, ale nie skutkowało „automatycznym” przywróceniem tego członkostwa. Istnienie postaw do uzyskania statusu członka spółdzielni przez powodów należy zatem ocenić w oparciu o przepisy obowiązujące w dniu złożenia wniosków z dnia 10 sierpnia 2021 r. Zgodnie z obowiązującym wówczas, jak i aktualnie, art. 3 ust 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych, członkiem spółdzielni jest osoba fizyczna, choćby nie miała zdolności do czynności prawnych albo miała ograniczoną zdolność do czynności prawnych: której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, której przysługuje roszczenie o ustanowienie spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, której przysługuje

roszczenie o ustanowienie odrębnej własności lokalu, zwane dalej "ekspektatywą własności" lub będąca założycielem spółdzielni, z zastrzeżeniem, że członkostwo osób będących założycielami spółdzielni ustaje, jeżeli w ciągu trzech lat od chwili wpisania spółdzielni do Krajowego Rejestru Sądowego spółdzielnia nie ustanowi na ich rzecz spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego, prawa odrębnej własności lokalu albo nie dojdzie do zawarcia umowy o budowę lokalu.

Bezsporne jest, że żadnemu z członków grupy nie przysługują prawa ani ekspektatywy określone w powołanym przepisie. Powodowie podejmują też działania świadczące o tym, że uznają, iż ich członkostwo w pozwanej spółdzielni wygasło. Po pierwsze przyjęli od likwidatora spółdzielni świadczenie obejmujące zwrot udziałów, po drugie zaś występują z dalej idącym roszczeniem z tego tytułu. Roszczenie o zwrot udziału powstaje po zakończeniu stosunku członkostwa, a zatem brak podstaw do przyjęcia, że powodowie ponownie uzyskali status członków pozwanej spółdzielni. Gdyby jednak tak było, to nie przysługiwałoby im roszczenie o zwrot udziałów w kwotach wyższych niż dotychczas wypłacone. Powodowie swoje roszczenie, po sprecyzowaniu jego podstawy w piśmie z dnia 10 czerwca 2021 r. i na rozprawie w dniu 16 maja 2023 r., opierają na treści uchwały Walnego Zgromadzenia Spółdzielni nr (...) z dnia 21 lipca 2017 r., zgodnie z którą część kwoty pozostała po zakończeniu likwidacji spółdzielni została przeniesiona na fundusz udziałowy spółdzielni.

Członkowie grupy domagają się dochodzonych pozewem kwot tytułem uzupełnienia dotychczas wypłaconych udziałów stojąc na stanowisku, że przysługują im jeszcze dalej idące roszczenia z tego tytułu, którego sprecyzowanie nie było jednak możliwe z uwagi na brak wiedzy o wysokości kwoty pozostającej aktualnie w dyspozycji pozwanej spółdzielni. W ocenie Sądu powodowi nie przysługują tak skonkretyzowane roszczenia, a to z uwagi na fakt, że statut pozwanej spółdzielni określa wartość udziału członkowskiego na kwotę 400 zł i nastąpił już zwrot członkom grupy udziałów w tej wysokości. Sąd podziela stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 czerwca 2015 r. (I CSK 571/14, Lex nr 1771588), zgodnie z którym „jeśli walne zgromadzenie członków spółdzielni podejmie uchwałę o przeznaczeniu części nadwyżki bilansowej na zwiększenie funduszu udziałowego, to uchwała ta może stanowić samoistną i wystarczającą podstawę zaliczenia nadwyżki bilansowej na udziały poszczególnych członków. Wówczas niezbędne jest jeszcze podjęcie uchwały przez walne zgromadzenie o zmianie statutu w zakresie podwyższenia wartości udziału członkowskiego - art. 5 § 1 pkt 3 oraz art. 38 § 1 pkt 10 ustawy z 1982 r. - Prawo spółdzielcze. Podjęcie takich uchwał nie pociąga za sobą konieczności składania deklaracji uzupełniającej przez członków w zakresie liczby deklarowanych udziałów, w trybie określonym w art. 16 § 2 tej ustawy, gdyż uchwały te prowadzą do zmiany wartości udziałów, o których mowa w art. 16 § 1 tej ustawy.”

Powodowie nie wykazali, aby Walne Zgromadzenie Spółdzielni podjęło uchwałę o zmianie Statutu Spółdzielni odnoszącej się do postanowień określających wysokość udziałów, a wręcz przyznali że do zmiany takiej nie doszło. Brak podjęcia przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni uchwały o zmianie statutu w zakresie podwyższenia wartości udziału członkowskiego oznacza, że wysokość udziałów nie uległa zmianie i członkom spółdzielni, czy to w trybie art. 26 § 1, czy też 153 § 3 ustawy prawo spółdzielcze, przysługiwało roszczenie o zwrot udziałów jedynie w wysokości odpowiadającej wartości udziałów określonej w § 12 ust. 1 Statutu Spółdzielni, tj. w kwotach po 400 zł. Skoro roszczenie to zostało już zaspokojone przez pozwaną w stosunku do członków grupy, to roszczenie zgłoszone w pozwie podlega oddaleniu niezależnie od wysokości kwoty dochodzonej pozewem, w każdym razie przekracza ona bowiem roszczenie, które przysługiwało członkom spółdzielni do chwili wypłaty im kwot po 400 zł. O braku podstaw do uwzględnienia roszczenia świadczy także fakt, że sami powodowie nie byli w stanie określić wysokości swych żądań, nie wynikała ona bowiem ani z treści podjętej uchwały nr 6/ (...) z dnia 21 lipca 2017 r., ani z postanowień Statutu Spółdzielni, co czyniło niemożliwym uwzględnienie powództwa.

Na marginesie należy wskazać, że wobec wyraźnego wskazania w piśmie z dnia 10 czerwca 2021 r., że powodowie nie wywodzą swojego roszczenia z art. 125 § 5a ustawy prawo spółdzielcze, zbędnym było analizowanie zasadności żądania jako opartego na tej podstawie, jednakże należy wskazać, że roszczenie takie może przysługiwać jedynie członkom spółdzielni, posiadania statusu członka pozwanej spółdzielni powodowie nie wykazali, co jednak nie było przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie. Nadto uchwała nr 6/ (...) z uwagi na brak skonkretyzowania kwot podlegających

podziałowy pomiędzy członków Spółdzielni również nie może stanowić wystarczającej podstawy do uwzględnienia powództwa.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyjął, że wobec braku przesłanek do uwzględnienia powództwa w odniesieniu do wszystkich członków grupy, podlega ono oddaleniu w oparciu o powołane wyżej przepisy, o czym Sąd orzekł w punkcie 1. sentencji wyroku.

Mając na uwadze charakter powództwa, fakt, że członkowie grupy będąc subiektywnie przekonani o zasadności zgłoszonego roszczenia wystąpili z powództwem przeciwko spółdzielni dysponującej znacznym majątkiem, który miał służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych członków grupy, do czego nie doszło z przyczyn niezależnych od strony powodowej, Sąd uznał, że zachodzi szczególny wypadek uzasadniający odstąpienie od obciążenia powodów kosztami procesu, o czym Sąd orzekł w punkcie 1. sentencji wyroku.

Sygn. akt I C 188/20

S/

- proszę:

- 1) odnotować uzasadnienie,
- 2) odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom stron,,
- 3) kal. 10 dni.

.

K., dnia 19.06.2023 r.

.